

Méltjői Napló

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egyes évre 100.—, negyedévre 40.—, 1 óra 15.— kor.

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

SZERKESZTŐSÉG: VIII., RÜKK SZILÁRD-U. 3.

KIADÓHIVATAL: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZ.

Az indemnitási vita előtt kitör a házszabály harc

Az ellenzék már az első napokban élethalál-harcra készül. — Apponyi üdvözli „Ötöt királyt”? — A kormány eskütele

— A Hétfői Napló tudóstól —

Gróf Bethlen István miniszterelnök szombati pártközi beszéde igen erős hatást gyakorolt az ellenzékre, amely legelső sorban a beszédnek két pontját inkriminálja. Az egyik az, amelyben a miniszterelnök az 1918. évi házszabályok érvényre-emeléséről szólott, a másé pedig amikor az ellenzéknek a választásokkal szemben felhozott panaszait röviden „optikai csalódások”-nak nevezte. A miniszterelnök beszédnek ez a két pontja valósággal felháborította az ellenzékot, amellyel szemben viszont egyekben olyan felhívások hangzottak el az értekezleten, mintha békülékenységet szeretnének a kormánypárti oldalon hirdetni. Ezek után — mondják az ellenzéken — bármilyen békülékeny hangokat penetnek is, nem lehet komolyan venni, mert a szándékok most már nyilvánvalóak. Bethlen nem ismer választási visszaleléseket és optikai csalódásoknak minősíti az olyan eseményeket, mint például Tarján történetek. Az 1913-as házszabályok érvényre-emelésének tervét pedig úgy tekintik az ellenzéken, mint az 1913-as politikának egyenes folytatását akkor, amikor azóta már három forradalmon esett át az ország.

Viharosoknak ígérkeznek tehát már a nemzetgyűlés első heti ülésén. Még inkább valószínűvé teszi ezt az a körülmény, hogy

a kormány el van határozva az 1913-as házszabályoknak az indemnitási vita megkezdése előtt való érvényre-emelésére.

Ugy küszik, a kormány első dolganak fogja tekinteni a *Klotúr behozását*, de egészen bizonyos, hogy az ellenzék már a legelső napokban, amikor lőkérdéséről, harci lehetőségeinek előtérítéséről megkezdte az *élethalálharcot*. A kormánypárton azonban igen hangsúlyozottan mondják, hogy az 1913-as házszabályok életbejuttatásánál nem ismernek tréfát és a végképpre is el vannak szánva, mert — amit mondják — ebben a kérdésben a legteljesebb egyetértésben van az egész országos párt. Ezzel szemben az ellenzék természetesen nem árulja el hazálását és harci tervét; annyit azonban már ma is látni lehet, hogy a kormány párt tervét nagyon határozottan kezdi összeközelegetni az ellenzéknek egymástól nagyon távol álló csoportjait is.

A legnagyobb figyelem irányul egyébként a nemzetgyűlés hétfői ülésé felé. Gróf Apponyi Albert korelnöki megnyitójával szemben mindenki a legnagyobb figyelemmel viselkedik és bár a kiváló államférfi teljesen elzárkózik minden felvilágosítás elöl, beavatott helyről tudjuk, hogy Apponyi nem csak elparentálja kegyelmes szavakkal, szónoki minőségűen hatalmas erejével IV. Károly királyt, de

üdvözlni fogja „Ötöt királyt is, aki átjárt követi a magyar trónon.”

hogy Apponyi korelnöki deklarációjában nem fogja megzavarni. A Madarász-féle precedens tartva szem előtt, nyugodtan végighallgatunk mindent, ami az elnöki székéből elhangzik és a *feleletet* — a *kormánypárt szerint* — csak a megválasztott korelnök fogja megadni. Hogy a választási visszaélésekről vagy a választási kormányrendelet törvényességének kétségbevonásáról beszél-e majd Apponyi, erre vonatkozólag nincsen megbízható híreink.

A kormánypárti klubban, ahol ma este többek között gróf Bánffy Miklós külügyminiszter is fentjárt, sokat beszéltek ezekről az eshetőségekről és kijelentették, hogy Apponyi szavaira, bármit mondjon is nem fognak reagálni és még ellenzéki provokálásnak sem fognak beugrani. Az első ülés ellenzéki tüntetését már azért sem veszik komolyan, mert abbann, amikor a királykérdésről lesz szó, úgy Rassayék, mint a szociáldemokraták teljesen passzívise fognak viselkedni. A kisszámú legitímisták tüntetése nem fog nagyobb emóciót kelteni.

A mai napon egyébként megtörtént a rekonstruált Bethlen kormány eskütele

amelyről a következő hivatalos jelentést adták ki:

Gróf Bethlen István kormányának ujjonnan kinevezett tagjai, valamint azok a miniszterek, akik tárcát cseréltek, vasárnap, június 18-án délelőltől 11 órkor tették le a miniszteri esküt a kormányzó előtt a budai királyi várpalotában. A miniszterek eskütételénél jelen volt gróf Bethlen István miniszterelnök. A zászlósról szerepét gróf Kardosonyi Jenő helysö titkos tanácsos töltötte be. Az eskümentát bárciházi Bárczy István miniszterelnökségi helyettes államtitkár olvasta. A miniszterek és az eskünlél jelen volt méltóságok fekete díszmagyarban jelentek meg. Az eskütétel után a kormányzó egyenként magánkihívogatásos fogadta az ujjonnan kinevezett minisztereket, 11 órkor pedig bucsukihívogatásos jelentek meg a kormányzó előtt a kormányból kilépő régi miniszterek. Az eskütétel után 12 órkor az új Bethlen-kormány tagjai megtartották kelsö miniszteri tanácskozásukat.

Az új igazságügy-miniszter megérteszt és békülékenységet remél

Daruvadány Géza m. kir. igazságügyminiszter ma délután 2 órkor mutatkozott be az igazságügyminiszteri tisztviselőikara előtt. A tisztviselők nevében Szász Béla dr. államtitkár üdvözölte a minisztert, aki az üdvözölésre a következőkben válaszolt:

— Szíves üdvözölsüket hálaosan köszönöm. Nem akarok természetesen most munkaprogramot adni, csak örömmönnek adok kifejezést,

hogy visszatérhettem ismét az igazságügy szolgálatába. Hisz pályámat a bírói szolgálatban kezdtem el. Igy már pályám kezdetén magamba szívtam azt az elvet, amely igazságügyi palotánk homlokzatára van véve: *Justitia regnum fundamentum*. Ez elv értelmében azt tartom, hogy azon gondolkozunk, hogy a jog és az igazság uralmát minden irányban valóra váltsuk, ha azon dolgozunk, hogy a rendet és a szabadságot, — az alkotmányos élet két alapkövetelményét — az állam érdekében megfelelően biztosítsuk és így gondoskodunk arról, hogy az államnak megadások az, ami az államé és az egyéneké, ami az egyéneké, akkor egyszersmind leghatóságban erőtlük állami és nemzeti létünk alapjait.

A magyar igazságügyi tisztviselők kara, országunknak e büszkesége, mindig ilyen szellemben fogta fel magas hivatását. Ily szellemben kérem az önök közreműködését; meg vagyok győződve, hogy ha ily irányban dolgozunk, ugy a magunk részéről hozzájárulunk ahhoz, hogy a nemzet lelki harmóniája, amelyet a rázúdult sorscsapások megzavartak, ismét helyreálljon és remélni akarom, hogy ezzel közéletünkben a kölcsönös megértés, szellem és békülékenység fog uralomra jutni.

Ezután az igazságügyminiszter a tisztviselők éljenzése közben eltávozt.

Megalakult a Keresztény Nemzeti Egység pártja

Vasárnap este 6 órkor a Huszár-Ernst-párt központi helyiségében értekezletre ültek össze a pártnak, valamint a Keresztény Egység Táborának megválasztott képviselői. Az értekezleten résztvett: Huszár Károly, Ernst Sándor, Wolf Károly, Vass József, Hegyes-halmy Lajos, Csilléry András, Bartos János, Benárd Agoston, Bocsis Pál, Mátóffy Viktor, Németh Vince, Láng János, Reischl Richard, Tarányi Ferenc, Usetty Ferenc, Bernoldik Nándor, Fertsák Jenő és Huszár Aladár.

Az értekezleten a két párt, a Keresztény Nemzeti Egység (Huszár-Ernst) pártja és a Keresztény Egység Táboron kimondotta egyetértését. Az egyesülés kimondása után hosszabb vita után megállapodtak abban, hogy az új pártnak neve Keresztény Nemzeti Egység Pártja lesz. A párt nevének megállapítása után a elnökévé megválasztották Hegyeshalmy Lajost, tart kereskedelmi minisztert. Magtartgalták autalán a pártnak a parlamentben való elhelyezkedését és elhatározták, hogy a párt régi helyén, a jobbközépen fog elhelyezkedni. A pártnak a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitása alkalmából tanustandó magartatására vonatkozóan megállapodtak abban, hogy a

párt teljesen a körülményekhez képest fog viselkedni. Amennyiben a megnyitáson megemlékezés fog történni az elhunyt királyról, a párt kgyelete és tisztelete jeléül ezt a megemlékezést állva hallgatja végig.

A Gy. O. Sz. jubiláris közgyűlése

Chorin Ferenc ünnepzése

— A Hétfői Napló tudóstól —

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőlt tartotta évi rendes közgyűlését. A gyűlés persze kinölt a szokásos keretek közül; díszes ünnepre avatta az a kettős alkalomban, hogy a szövetség alapítója és elnöke, Chorin Ferenc, ebben az évben töltötte be életének nyolcvanadik esztendőjét, maga a szövetség pedig fennállásának huszadik évét. A gyűlésterem zsúfolásig megtelt tagokkal és vendégekkel. A kormány képviselőjén kívül a különböző gazdasági érdekképviseletek is mind elküldöttek vezetőiket, hogy lerajjúk elismerésüket a szövetség és annak érdemes elnöke iránt.

Chorin Ferenc, akit megjelenésekor lelkes taps és éljen köszöntött, az elnöki székéből nagyszabású beszédben nyíltotta ma a közgyűlést. A vendégek üdvözölete után részletes visszajárlást velett az egyesület elmbut ühsz esztendőjére. Vázolta a szövetség céljait, beszámolt eddigi kifejtett közérdekű munkájáról és rámutatott azokra a főládatokra, melyek a jövőben várnak a magyar gyáriparosokra.

Chorin Ferenc beszédének igen nagy hatása volt; a gyűlés közönsége percekig tapsolta. Az elnök végezetül meleg szavakban méltatta munkatársainak érdemeit, boldogulát *Hatvany Jozsefről* és *Hatvany Sándorról*, valamint *Neményi Ambrúsról*, továbbá *Weisz Manfrédrol*, *Hegedüs Lórándról*, *Gratz Gusztávról* és *Fenyő Miksárról*. *Weisz Manfrád* alelnök vette át ezután a szót, aki közvetlen, bensőséges szavakkal köszöntötte a nyolcvanadik életévét betöltött elnököt. Beszédé közben a gyűlés ovációjától kísérvó lehullt a lenep az elnök képmásáról, amely *Gratz Oszkár* festőművésznek sikerült alkotása. Az alelnök még bejelentette, hogy a szövetség a kettős ünnep alkalmából kétfélmillió koronával Chorin Ferenc nevére viselő alapítványt létesített.

Fenyő Miksa, a szövetség igazgatója, az elnök maradandó érdemeit méltatta.

Ezután gróf Hoyos Miksa az az OMGE nevében *Lórá Wimmer-sperg* Frigyes államtitkár a kereskedelmi minisztérium nevében, *Belatiny* Arthur elnök a budapesti kereskedelmi kamara, a vidéki társamkarak és a magyar vámpolitikai központ nevében *Heinrich* Ferenc, a magyar kereskedelmi testületek és érdekképviseletek nevében *Matlekoics* Sándor, az országos ipar-egyesület nevében báró *Szterényi* József, mint sok óven át vele együtt az ipart szolgáló ember, *Eber* Antal a takarékpénztárak és bankok egyesülete nevében, *Rechnits* Béla az ipari érdekképviseletek nevében üdvözölte a szövetséget is. Chorin Ferencet a kettős ünnep alkalmából. Az elnök köszönetet mond az üdvözöletért és a beszédek között

A kormánypárt el van tölkelve,

legkiemelkedőbb mozzanatnak azt a hasnó egyetértést tartja, amelyel az összes termelési tényezők itt találkoztak.

Ezután Biró Pál indítványára elfogadottan jelentette ki a közügyök a jelenéseket, számszámadókat, megadta minden irányban a felmentvényt és megjejtette a választásokat.

A nyugatmagyarországi választások

Savanyúkat, június 13.

A nyugatmagyarországi választások az eddig — esti 8 óráig — érkezett jelentések szerint minden zavar nélkül folytak le. A felsőbíri kerületben csekély a részvétel, a főbbi kerületben élénkebb a szavazás. Eddig 15 képviselőből, nagybíróságot az északi kerületekből ismeretes az eredmény. Eszerint a polgári párt 140, a kisgazdaszövetség 316, a nagynemzetek 629, a kereszténykeresztények 2006 és a szociáldemokraták 4529 szavazatot kaptak.

A magyar tudományosság megmentése

A Felsőoktatási Egyesület értekezletét vasárnap délelőtt 11 órakor tartották meg az Akadémia dísztermében. Az értekezletet Tauffen Vilmos nyitotta meg és rámutatott arra, hogy utódállamok, melyek érzék, hogy egyedül kulturális fönyünkkel győzhethetünk felteűk, a legnagyobb eréllyel törekssenek arra, hogy ezt a kultúrnlvó különbséget legyőzzék és fölénk kerüljenek. Nemesak saját erejüket veszik igénybe, hanem szövetségesséik támogatását is. Csak azt a lényt emeli ki, hogy az utódállamokban *tiszonyok egyetemet és fűiskolát állítottak fel*. Óriási veszély rejlik ebben reánk. Annál is inkább, mert nálunk a tudomány növelésének eszközei hiányozni kezdenek. A Felsőoktatási Egyesület, mely kizár minden politikai, felekezeti, nemzetiségi kérdést, teljesen altruista alapon állva igyekszik köteleességét teljesíteni és ezért felhívja a társadalom figyelmét az óriási veszedelemre, melyben kultúránk elcsúszhat. Az alaklatidó ad hoc bizottság élére olyan férfit kell felkérni, aki egész élete munkájával bizonyította, hogy a tudomány nagy jelentőségét átérzi és a haza határain kívül is tekintéllyel bír. Ezt az előkészítő bizottság négy egyetemünk díszdoktorában, Apponyi Albert grófnak találta meg, akit nagy élénzés fogad, mikor elfoglalja helyét az elnöki asztalnál.

Apponyi Albert gróf hosszabb beszédben méltatta a mozgalom nagy jelentőségét és többek közt a következőket mondotta:

— Köztudatunkban él és hovatovább általános köztudattá válik, hogy a trianoni béke egyik legnagyobb bűné egy keletre elfoított nagy nyugati kultúrközösségnek, a magyarnak halális megsebzése, a kultúra hatalmi szférájához szokott tömegnek alacsonyabb rendű kultúrának hatalmi szférájára alárendelése. A kultúrnlvny a tudomány munkája értékeiből táplálkozik. Megjelentési alapja egy bizonyos állampolitikai és szakképzettség a nemzeti élet földalatainak teljesítésében, ugy a szellemi, mint az anyagi téren. A tudomány legmagasabb földalatainak komoly megmunkálása fölülteke annak az állagutadásnak, amelynek az élet mindennapi földalatainak teljesítéséért vagy megnyilvánulása teszi szembeállítót egy nemzet kultúrnlvnyét. A magasabb tudományos munkából származik az állagutadás.

— A hazai tudományosság elsorvadása tehát nemesak szépséghibán, nemesak egy jogos nemzeti ambícióknak sérelme, de a legnagyobb nemzeti veszélyek egyike, a reménytelenség beköszöntője volna. Ki nem látja, hogy itt nemzeti élet-

Ausztria megkapja az olasz kölcsönt

Róma, június 13.
Az Ausztriának nyújtandó 70 millióos kölcsönre vonatkozó javaslatot a kamara külügyi bizottságának tegnapi ülése valamennyi szavazattal egy ellenében fogadta el.

kérdésről van szó, melynek megoldására nincs áldozat, mely túlnagy volna? Ez az értekezlet az első visszhang a részkiáltásra, de nemesak visszhang, hanem megindulás a segítő munka útján. Isten segítségét kérem e munkára és a jóknak buzgó támogatását várom.

Rákosi Jenő az újságírók teljes támogatásáról biztosította a mozgalmat. A magyar tudományosság és az újságírás szorosan összeforranak és az utóbbi az előbbiből táplálkozik, melynek aranyát aprópenze váltja fel, melynek magas, felső rétegekben járó felhőt mindennapos esőben terjeszti a nagyközönség közt.

Végül megalakították az állandó bizottságot, melynek elnöke Apponyi Albert gróf lett.

Egy pesti leány regényes szöktetése.

A főkapitányságon péntek délelőtt megjelent K. M.-né fővárosi kereskedő felesége és elmondotta, hogy Margit nevű 17 éves leánya szerdán délután eltávozott hazulról és azóta nem jelentkezett. A leány zeneiskolába ment és zongorakötőit is elvitte magával. Divatos kék ruhát avart rajta, fehér harisnya és fél sárga cipő.

A rendőrség a bejelentés nyomán kutatni kezdett az eltűnt leány után de eredménytelenül. Szombaton délelőtt azonban Ristic rendőrtáncos előtt ismét megjelent K. M.-né, ezáltal azonban megaválta hozta a leányát. Az asszony pár szóval megvilágította a leány rejtelmes eltűnését és egyben bűnvádi följelentést tett ismeretlen támadók ellen.

A leány ugyanis elmondotta, hogy szerdán délután szokás szerint a zenebőce ment. Hát óra tájban, amikor eltávozott onnan, az utcán egy fiatalember lépett hozzá, aki mindenesre megakart vele ismerkedni. A leány elutasította az erőszakos fiatalembert, aki azonban nem tárgyított melléje.

Amikor a Szövetség-utcaiba értek, egy üres bércocsi haladt el mellettük, és a fiatalember megtámadta a leányt, aki szabadulni akarván fölé, a kocsi mellé került. A fiatalember a leányt most kirtelen bemele a kocsiába, amely gyors iramban elvágottot veltük.

Hogy a leány ne tudjon segítségért kiáltani, az ismeretlen támadó kloroformos szekendővel betömte a száját. A kocsi a városligetben egy villa előtt állott meg. A kapunál két férfi várt rájuk. A leányt bevitték a villába és csak péntek reggel engedték szabadon.

A rendőrtáncosnak gyanus volt a leány regényes előadása, a részletei egyenesen valószínűtlennek voltak és ezért a leány anyját kiküldte a szobából, a leányt pedig négyszem közt vallatára fogta. A leány a keresztkérdések alatt csakhamar sirva fakadt és bevallotta, hogy az egész históriát ő találta ki.

Elmondotta, hogy a szóbanforgó fiatalembert már hosszabb idő óta ismeri és az illető komoly szándékkal udvarol neki. Szerdán este a fiatalember születésnapjára vacsorát rendezett a lakásán, amelyen 6 is jelen volt. Közben késő estére járt az idő, félt hazamenni és szűlei előtt védekezésként találta ki az egész regényes leány szöktetést.

A rendőri nyomozásnak így természetesen vége szakadt, az ügynek

azonban folytatása lesz. Részben a leány szüleinek a lakásán, részben pedig a rendőrségen, ahol a hatóság szándékos félrevezetése címén indították meg az eljárást Margotka ellen.

Meg kell reformálni a kiviteli politikát

Panaszok az Áruforgalmi Iroda ellen
A Külkereskedelmi Szövetség évi közgyűlése alkalmából terjedelmes évi jelentést adott ki, amelyben ismertetette a Szövetségnek harcot a kormány kiviteli politikája ellen. A Szövetség a jelentés szerint változatlanul követeli addig is, amíg a nemzetközi forgalom teljesen szabaddá nem válik, az egész behozatali és kiviteli engedélyezési eljárás újraszervezését.

A legtöbb közép-európai állam példájára a magyar kormányának is szakítani kell a kompenzáció elvéhez való merev ragaszkodással, mert a szövetség úgy látja, hogy ez a rendszer eddig is eredménytelennek, nehézséges és a magyar kivitel lényeges akadályának bizonyult. A kormányt továbbá az alaktalanul autonóm szabírozottságra kell bízni, hogy időnként megállapítsák azoknak az árúknak a jegyzékét, amelyek külön engedély nélkül exportálhatók.

A szövetség sürögően revidálattani kívánja a kiviteli illetékek egész rendszerét, amely eddig százalékos volt és nem alkalmazkodott az árú piac értékéhez. A kivittel erősen hátráltatta és károsan befolyásolta az Áruforgalmi Iroda által szedett egy százalékos kitévő kezelési illeték is és az is, hogy az OKAB a kervevényözök felek által feltüntetett árúárteket igen gyakran önkényes módon és megokolatlanul lényegesen fölemelte. Az Áruforgalmi Iroda ezenfelül az időközben nem értekesíthető kiviteli engedélyek után beszédett kezelési illetékek az érdekelt cégeknek nem térítette vissza és csak a kormány beavatkozása folytán kiadott rendelet kötelezte az Áruforgalmi Irodát a föl nem használt behozatali és kiviteli kervevényök kezelési illetékei 80 százalékának visszaszállítására.

A Külkereskedelmi Szövetség a kiviteli engedélyök bürokratikus és kérdelmese kezelésének megszüntetését követeli. Minden egyes cikk kivitelének engedélyezése előtt ugyanis hosszas tárgyalások indultak meg az állami haszonrészese des tekintetében és mire a kivitel tényleg megindult, a magyar árútekek lehettek a világpiacokról. Rámutat a szövetség arra is, hogy a kivitelről egyes privilegizált alakulatok különös kedvezményben részesültek.

A Szövetség a miniszterelnök ígérete értelmében azt várja, hogy a kiviteli illetékek egész rendszerét a kormány eltörölje az államkincstár nagyobb jövedelembiztosításának és a szabadforgalom helyreállításának érdekében.

PESTI SÉTÁK

Parlament

Ahogy megy az utódn, nyujtas olvasd, talán privát bajaidra gondolás, lehet, hogy a tözsedet hausszon feletteted elmédet, eltűnődve azon, vajjon jó megbizást adták-e bizonyosoknak mára, vagy sem, lehet, hogy e pillanatban, mikor e sorokat áfutod, már elmúlt kilenc óra öt perccel és te, holmi földi szemvillanások kénykelmellen előreléve kicsit megkésve igyekszel a bíró felé és mindközben nem gondolsz arra, hogy milyen nagy nap van náma.

Az új honatyák ma ülnek be először a kényes-fényes dűnaparti palota parkolatók padjaiba, hosszú némaság után ma csendül elő a Magyarország angolos címere alatt terpeszkedő emelvényen az élnöki csemetéjű. Ma habosolhatják először szemel — négyhónapos éhezés után — az esti lapokban a parlamenti tudósítást, amelytől annyi érdekfeszítő izgalmat vársz és amely ma alighanem meg fog esalni reményeidben, mert szürke lesz és unalmas. Ambátor meglehet, hogy Apponyi Albert gróf beszélni fog; ebben az esetben nem hiába reszkiroztad meg az öt korondán.

És így megint beleestünk a politikába. Parlament van, néphépelet és ha megengeded, olyan apró tüneményekre óhajtanád felhívni a figyelmédet, amelyek talán némi szívdizotást jelentenek e szerényke rovat saját territoriumán, a pesti utcán.

Igy például nélkülözni fogod az elhunyt cilius csizmas képviselőnek legnagyobb részét és tartozékait, a vidéki ügyes-bajosokat. Nem mintha ezentúl a vidéki képviselők kerületében nem lennének ügyek és bajok. Lesznek. De már a képviselő ur nem a Szabó szomszéd, akinek csak úgy felruccanunk az anyjukommal, hanem más. egy nagyságos munkapárti úraság, akihez ha deputáció megyen, hát ferencjóska kell az élére, az pedig nincs másnak, mint a jegyző, vagy tanító úriak. Nadragok jönnek fel ezán a kerületből, nadragok a nadraghos, mint ahogyan eddig eszmák jöttek a csizmadhoz.

Kevesebb lesz hát ezán a ballagó úram-bátyám az utcán, olyan eszmét se fogsz látni a villamoson, ahinek szabadjegye van. (Mert a képviselőnek az dukál.)

Ehelyett azonban bizonyára elszaporodik a monokli. Sok a snejdji, fiatal tagja a kormánypártiak, akik ott viseli a kerek kis ablakot az egyik szembe típusa és a képviselő Magyarországon még mindig divatolt csináltak. (Néha ugyan egyebet is). A csizma, amennyiben nyomóllon megmarad, nem mándival lesz kombinálva, meg pörge kalappal, hanem bírassz fog hozzája tartózní, esztileg pepita, sárga csizma, fent pedig, a monoklin felül zöld, oldalt lehasított kalap, szalgajdona fűreccse tollak. Rejtpeccs! és sárga keztől egészítik ki ezt a viseletet.

Szóval így a sétálók között is észre lehet majd venni a kurázs-változást. De észre lehet venni majd a fiakkér-forgalom megnövekedését is. Az Árpád híres szürkéi ugyan — amelyeket Mikszáth tett halhatatlanná — nincsenek már meg, de újra gummitalpat fesszül a fiakkér kezeikben és a köcsis megint azt mondja: Asszúja naocsos ur! És lesznek éjjeli vidám turók az öreg Vistöröny körül és lesznek barátosok képviselői asztalok vendéglőben, kávéházban.

Hogy krah van a tözsed és minden nem érdekel, ó nyujtas olvasd? ...

De kérem, két valami, ami fontosabb, mint a politika és a politika hatyabóte, a mandátum? ...

NEMZETI ROYAL ORFEUM
Telefon: József 121-06.
A kilencedik június évtárazó műsor és Magyar Erzel vendégjátka: Aranyosmár, Harmati—Zerkovits nagy ócsirté.
Kecseté & önkör

HIREK

Nagy tűz a Magyar Vegyipari Gépgyárban

Színház és Almudonszögek

A Petőfi Társaság ülése. Vasárnap délelőtt félháromkor a Tudományos Akadémia kistermében tartották meg a Petőfi Társaság ülése felolvasó üléset. Az elnöki és főtájkári jelentés után Bács Aladár bemutatta a Vigyzőző-pályázaton jutalmazott és megdícsérelt költeményeket. Jakab Ödön felolvasta a Könyvszerző leánya című humoros elbeszélést. Ezután Scray Gyula főtájkári legújabb költeményét adta elő, végül Lampérth Géza a Háló című vígjátékából részleteket olvastak fel. Az ülés félegy órákor az elnök zárószavával véget ért.

Szerencsétlenül járt kereskedő. Ma délelőtt a Dobozi-utca II. számú ház előtt súlyos szerencsétlenség történt, melynek áldozata Schulcz Jakab 39 éves kereskedő lett. Schule Jakab a Dobozi-utca II. számú ház előtt éppen akkor haladt el, amikor a tetőzetről egy súlyos cserépdarab lezuhant. A cserép fejére esett a szerencsétlen embernek, aki véresen esett össze. A mentők a szerencsétlenül járt kereskedőt a Pajor-szombatörumba szállították, ahol azonban nem sokkal beállítását után kiszövedett. A rendőrség a vizsgálatot megindította, hogy a szerencsétlenség bekövetkezéséért kit terhel a felelősség.

A molnárok követelik a malomipar teljes felszámolását. Az Országos Molnárnyesület vasárnap délelőtt a régi képviselőházban nagygyűlést tartott, hogy állást foglaljon a jövő évi őrlési rendelettel szemben. Az a kontingentálisi rendszer, melyet a malmok nevében az Országos Molnárnyesület maga vállal, a folyó június hó végével hatályát veszti, úgy, hogy július hó 1-től kezdve automatikusan élelbelép a Hegedűs-féle őrlési adórendszer. A molnárok máj nagygyűlésén az összes felszólaló ez ellen az őrlési adó ellen és a szabadforgalom teljes helyreállítását mellett törtek lázasan. A molnárok ekkeseredett hangulata állandó zajban, viharos jelenetekben tört ki, úgy, hogy a rendőrség több ízben volt kénytelen közbelépni.

Halálra típorta a férjét. Mármarosszigetről jelentik: Sztán Dimitru felesége hosszú időn át nem élt férjével közös háztartásban. Nemrégiben visszatért a férjéhez és folyton zaklatta, hogy irassa rá a vagyonát, a férfi azonban vonakodott ezt a kívánságát teljesíteni. A minap Sztánné közölte szomszédaival, hogy meghalt az ura, aki egybeként megelőző nap teljesen egészségesnek látták. A csendőrség feljelentésére Mármarosszigetről kijelent a vizsgálóbíró a községre, megírták a boncolást, melynek eredményeképpen megállapították, hogy Sztán Dimitru melkcsanak mindkét oldalán hat bordája be van törve annyira, hogy a tüdőszárnnyát is átzuzták és ez okozta halálát. Az asszony letartotta férjét és a földön fekvő emberen edig ugrált, míg az meg nem halt. A gyilkos asszonyt letartóztatták.

Több millió a kár - A Hétfői Napló tudósítójától - Vasárnap délután a Magyar Vegyipari Gépgyár X. Noszlopi-utcai telepén nagy tűz pusztított, amely a gyár több millió értékű mintarkartárát majdnem teljesen elhamvasztotta.

A tüzet délután 3 órakor jelentette a tűzoltóságnak a gyár portája, miután nyomban észrevette, hogy a mintarkartárból hatalmas füst tördült ki. A Kun-utcai központi tűzoltóság Breuer Szilárd parancsnok vezetésével alig pár perc múlva a veszedelem színterén termelt, de akkor már a mintarkartár egész épülete és a szomszédos cmeletes raktári épület teteje a lángokban állott. Minthogy a mintarkartár megmenteni már nem lehetett, a tűzoltók minden erejüket a raktári épület megmentésére irányították és másfél órai emberfeletti munka után sikerült is nekik a tűzet lokalizálni. Az oltságú négy tűzfeszkendővel, a pesti tűzoltóság csaknem teljes létszámával kivonult és munkájukban derekasan támogatták őket a kispesti tűzoltók és az égő ingattelep őrsege. A mintarkartár csaknem teljesen elpusztult és légegett a raktári épület teteje is. A tűz színhelyén megjelent Spicz polgármester és Váry tanácsnok, akik a veszedelem megfékezése után megelismérésüket fejezték ki a tűzoltóknak gyors és eredményes munkájukért.

Délután két órakor a tűzoltóság (vívott) a légegett gyártelepről, csak pár ember maradt vissza őrsegül.

A tűzkárt a gyár vezetői több millióra becsülik.

tették és másfél órai emberfeletti munka után sikerült is nekik a tűzet lokalizálni. Az oltságú négy tűzfeszkendővel, a pesti tűzoltóság csaknem teljes létszámával kivonult és munkájukban derekasan támogatták őket a kispesti tűzoltók és az égő ingattelep őrsege. A mintarkartár csaknem teljesen elpusztult és légegett a raktári épület teteje is. A tűz színhelyén megjelent Spicz polgármester és Váry tanácsnok, akik a veszedelem megfékezése után megelismérésüket fejezték ki a tűzoltóknak gyors és eredményes munkájukért.

Délután két órakor a tűzoltóság (vívott) a légegett gyártelepről, csak pár ember maradt vissza őrsegül.

A tűzkárt a gyár vezetői több millióra becsülik.

Nem fejezték be a Magyar Kupa döntőmérkőzését

FTC-UTE 2:2 (1:1)

Vasárnap délután került elődöntésre a Magyar Kupa döntőjellelű mérkőzése a Hungária-úti sporttelepen Vértés Imre bíráskodása mellett. Az FTC Blum nékili indult a küzdelemben, míg az upésti együttes teljes csapatát látszott. Már a második percben n eszerre az UTE a vezetőtől Schaller révén, majd több FTC támadás után Tóth kórnerét a 15-ik percben Patáki az upésti halába fejelte és kiegyenlített az eredményt. Színet után a 7-ik percben Ismét Tóth centerből szerzi meg a vezetőt gól az FTC Schwarz védhetetlen lövéssel. Ezután az UTE erősen küzd a kiegyenlítő gólért, amit Kósa meg is szerez. A játék ekkor már teljesen eldurvult, úgy hogy a bíró Szabó (FTC) és Vagyó III. (UTE) megállította. A játék nem nyert teljes befejezést sem, mert a késői kezdés folytán beosztották és idő előtt abba maradt a játék.

A másodosztályú bajnoki mérkőzések eredménye: Zugló AC-33 Football Club 2:1. Budapesti Atlétkai Club-Budapesti Sport Egylet 3:0. Erzsébetfalvai Torna Club-Ujpesti Törökcsé SC 3:2. Műegyetemi Atlétkai Football Club-

Döcskopolotai TC 3:1. Kereskedelmi Államozottak Országos Egyes.-Ekszer 1:1. Pósdás Sport. Egylet-Budapesti Városi Vilamos 5:2. A MTK nemzetközi atlétkai versenye. A Magyar Testgyakorlók Köre vasárnap nemzetközi atlétkai viadalt rendezett, amelynek igen értékes eredménye volt az a két verseny, amelyen országos rekordot javított Kuruczay, illetve a KAOE staféta csapata a 400 m. sikertűzban, illetve a 4x100 m. stafétaüzásban. A külföldi versenyzők közül csak a prágai Uherok nyert a távolugrásban igen szép eredményt. A röplészet eredménye a következők: 100 m. sikertűz a Gerg 11 ny. 2. Vida 200 m. sikertűz a Kuruczay 22.4. 400 m. sikertűz a Kuruczay 50 mp. országos rekord 2. Juhász. 1000 m. sikertűz a Fonyó 2.37 p. 4x100 m. stafétaüzás: 1. KAOE 45.2 mp. országos rekord. 2. MAC 3. MTK 5x500 m. stafétaüzás: 1. MTK. 3. MTE 5000 m. sikertűz. 1. Csitbay 15.56. 2. Kulcsár. Magyaraszer: 1. Gáspár 180 cm. 2. Sákely és Gárdos 176 cm. Diszkoszdobás: 1. Czefejny 39.50 m. Távolugrás: 1. Uherok 6.29. Somfay 6.43 m. Rudrágcs: 1. Braun 8.20 m. Gerelydobás: 1. Czefejny 55.42 m.

Lóverseny

Lavendél II, a bécsi Derby kanternerje szűdletes stílusban nyerte utjából „kék szalagját”, a másodizben eldől a magyar Derbyt, Istállórtás, a legjobb kóca, Little Woman ellen. Csak a régi idők fenomenjeinek adatait meg a legklasszikusabb turfproban nyole hosszal lépni az éjvárat második legjobbját, tehát Landel II. is a kivételes képességű teliverek közé tartozik. A verseny után lelkesen ünnepltek passzionátus tulajdonosai, Dreher Jenő urat, akinek abban a szerencsésen lehetett része, hogy lovat az első és második helyen látta a háromévesek legnagyobb erőpróját. A részletes eredmény ez: 1. Korom (1%)

Esch, 2. Mamlasz (2%), 50:95. -- II. 1. Gondatlan (2%) Schejbal, 2. Felkelő (4), 3. Lorraine (5). F. m.: Kénes, Podesta, Sbép asszony. 50:60, 50:55, 65. -- III. 1. Golem (1%) Pretzner, 2. Neszider (3), 3. Caesonia (2%). F. m.: Pek-Güzel, Setesuta. 50:100, 50:70, 95. -- IV. 1. Laendel II. (2%) Esch, 2. Little Woman (3), 3. Laci bécsi (5). F. m.: Polykotte, Kudlich. 50:55, 50:60 75. -- V. 1. Béla bécsi (2%) Schejbal, 2. Kriau (6), 3. Bizony (10). F. m.: Tavörzész, Dénes, Frauenlob. 50:60, 50:55, 80. -- VI. 1. Spiritizán (3) Bier-nöcky, 2. Driva (3), 3. Mac Adam (3). F. m.: Halovány, Anyukám, Borongó, Vipkódn. 50:255, 50:75, 75. -- VII. 1. Elvtársnő (5) Pap, 2. Gyore ki (1/2), 3. Gamotus (6). F. m.: Bombulus, Babuci, Sunny, Fulmine, Firouch, Kis-lefny II. 50:305, 50:95, 80. 115.

Schanzer

külgymintáster a Messagero jelentése szerint kedden a királyal Kopenhágyba utazik. A külgymintáster ellátogat Londonba is, ahol Lloyd George miniszterelnökkel megbeszéli a keleti kérdéseket, különösen a Palesztina-kérdést.

Vasárnapi magánforgalom

Az értéktőzsei magánforgalomban a szombati lanya irányzatot egy-két részvényben, de különösen a drágább valutákban szálradság váltotta fel. Között 15000 koronán élénken kerestek. Salgó 11000-150, Rima 3400-75, Budapesti gőzmalom 8250-900, Franc. Danubiusra 5050-100, Magyar belgára 4050 és Izóra

volt magasabb pénz. Dollárt, mely mely 959-47 között élénkebb volt, nagy mennyiségben külföldi számlára vásárolták. Márka 395-97-94, lé 610-15, szokol 1815-25, Napoleon 3725-55 névelgesen. Osztrák korona 640-50 volt.

Arutözsde

A gabonapiaci magánforgalomban tartott irányzat mellett változatlanok voltak a kenyermagvak árai a szombati jegyzésekkel szemben. Buza 4150-4175 K állomásán. Rossz 3875 K. Terményekkéllék árait élénk érdeklődés volt. Zab Budapestén tartólo mennyiségekben 3550-3600 koronával volt kínlat. Tengeri 3650 K állomásán. Korpa 2225-2250 K szákkal szgyűtt.

A nagyszerű „Három tánc” minden este színe kerül e héten is a Királyszínházban.

Tüzek és II. Lajos király előadását alkotják a Magyar Színház e heti műsorát. A „Tüzek” ma, kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnapr. II. Lajos király szerdán és szombaton szerepel a műsorban Törzs-zsel és Darvas Lillivel a főszerepben és vasárnap délután 3 órakor rendkívül mérsékelt helyárakkal a Rikosi iskola növendékei vizsgáznak a „Kis lord”-ban.

A Bévárosi Színház utolsójátéka hétá ebben az évadban. A gazdag lány” és a „Kiki” előadásai jegyében folyik le. A „Gazdag lány” ma, szerdán, pénteken és vasárnap, a „Kiki” kedden, csütörtökön és szombaton játszzák.

Amália tant, Király-Idő, Röv-főzár-lat 25-űdször. Az Andrássy-úti Színház nagyszerű szezonjáról műsora, mely e héten minden este színe kerül, szombaton jut el első jubileumához.

Német operaművészet legkiválóbb fiatal tehetségei találkoznak abban a nagy együttesben, amely szombaton, június 24-én kezdi meg operaelőadásait a Városi Színházban. A társulat névsorának élen Tino di Patellera, Richard Jauber, Fritz Krauss, Alfred Jerger, Josef Groenen, Gustav Schuetzenhof, Delia Reichardt, Mafalda Salvantini, Jenny Jungbauer, Hedvig Dobieka, Alina Sandos és Hermine Kittel nevel ragyognak, mint az énekgang szépsége, frissesége és a játéktehetség legfényesebb képviselői. Az előadásoknak a nyelvi egyesség adja meg külön művészi jellegét, mert Prager Miksa igazgató megáldoztak árán meg a kis szerepeket is verdegéssel énekelte, úgy hogy már a vadegőzök első előadása Carmen, a zavartalan nyelvi egyesség jegyében kerül a közönség elé. A Carmen-előadás nos José-Jua Tino di Patellera

A Vízszínház jövő heti műsorát szezon legsikeresebb darabjain töltik be. Pénteken a Dávidék kerül színe hosszabb pihenetés után. Szombaton este az Aranyborsó, éjjel a Nines évművelői valójá kerül színe. Vasárnap délután a Férjdőköveket adják.

Szenzációs bemutatóra készül Az éj királyno előadásával a Renaissance Színház, mely színezonját egy slágerhatású énekes és táncos udonsg szívegében fejezi be. Az éj királyno sikerében a legmunkásabbhoz hozható az ének- és táncszámban elsőrangú operette, mely rendkívül alkalmas az La-bass Jueknak hódító alakítására. Az udonsg másik vendége Szerbadi Aladár. Az ártatlan Don Juan kabineltakítását, az éj királyno főszerepét játssák. Az éj királyno főszerepét játssák. Az éj királyno főszerepét játssák.

Chaplin Akasztóvirág és Zsigota teklolaba Jar legújabb amerikai burlesk, valamint az Asszonyi diadal című elsővagyú dráma a Kemara má műsorán 6, fél 8 és 10 órákor.

A Batori-iskola vasárnapj növénydélőnlődonson föltűnt Páris Piroka, aki Szibli levelét és Sophiet énekelte sok temperamentummal és színesi késszégel.

Harmadszor kellett meghosszabbítani Csorós Gyula (izenő) esszé tervezett vendégjátékát a Renaissance-Színházban, a kiváló színész rendkívüli sikere miatt, mellyel A morflum főszerepét játssza. Ezerint meg e héten is tízórát előadásban sorozatosan kerül színe A morflum. Az izgalmas drámai játéknak ezek lesznek a 30-37-ik előadásai.

A Városi Színház a színelelő Opera ház szerepét veszi át a következő héttől kezdve. Műsorán a zenei irodalom remekei szerepelnek: Ma Rigoletto meggy Aquila Adler Adelina, dr. Bálint és Pataki Kálmán fölléptével. Kedden a Cigánybőr, szerdán Mignon kerül színe Kulcsár Juliskával Philine szerepben, csütörtökön A szevillai borbély címszerepét dr. Bárony Lajos, Román pedig Aquila Adler Adelina énekl. Pénteken a Zsidónó van műsorán, R. Vágó Boroska, Ocskay és Lakatos fölléptével. Szombaton kezdi meg vendégjátékát a külföldi operatársulat.

Művészes földalomal jelenjük, hogy a legjobb ferj, cselepy, após és nagygya. Tillsmann József ékeszerész. 15.án hajnalban súlyos, rövid szenvedés után jobbra szívezenélés szerzett halálunk földi maradványait helyre, e hó 19-én délután 4 órakor fogjuk a rakkoskeresztű izoradit minden szertartással utolsó útjára kísérni. A gyászoló család. Úgy. Tillsmann József mint neje, Armin Arminé, Gábor Vilmosné, Spitzner Berniánna, Strasser Sándorné mint leányai, Schützény An. veje, unokái és az egész színezői rokonság. Gondos részvétet és köznevelő melldzést kérünk.

A XIII. Árumintavásár az Iparcsarnokban

Séta a kiállításon

Az Iparcsarnokban ma nyílt meg a Budapesti Árumintavásár. Ez immár a tizenharmadik és gazdaságban, értékben, terjedelemben, jelentőségben messze kimagasló minden elődje felett.

Hatszázötven kiállító mutatja be produktumait a vásáron és ez a szám meglehetősen lemérséklése a jelentékeseknek, amelyeket a maga megszabott keretein túl nem fogadhatott el a vásár vezetősége. A mi évék óta folytonosan megnyíltatta a vásár arányait, a kiállítási terület szűkös volta, az idén a rendkívül érdeklődés közepette fokozott mértékben érezhető volt. Az Iparcsarnok, amelynek kisebbik felét a Néprajzi Múzeum foglalja el, annyira elégtelennek bizonyult, hogy mögötte 2100 négyzetkilométernyi területen külön csarnokot kellett építeni, hogy az autók és motoripari s a nehéz vasipari kiállítás számára helyet szorítsanak.

Az autók, motor- és nehéz vasipar például egymaga nagyobb anyagot jelentett, mint amennyi az Iparcsarnok rendelkezésére álló részében és az új csarnokban elférhetett volna. A kiállított anyag mind csupa válogatott érték és főlegesen többesében a magyar ipar terméke, a külföldi gyárak magyar képviselőinek csak annyiban engedve helyet, amennyiben a bemutatott cikk idchaza még hiányzik a versenyből.

Az új csarnok a vásár attrakciója. A nehéz vasipar, műszaki és elektrotechnikai ipar termékei és mezőgazdasági cikkek mellett ezuttal mutatkozik be itt nagy arányokban az autók, motorgépek és motorgyártás, melynek imponáló kiállítását a Királyi Magyar Automobilklub és az Automobil Kereskedés rendezte a vásárvezetősége.

Az Iparcsarnok nagyon gazdaságosan kiszabott utcáiban, tíz csoportra osztva a több iparág ontja élénk látványos vásárját, a főhomlokzat vonalán végig pedig egész kis várost építettek egy hét alatt a gyors és különleges építési rendszerek szerint mindenféle anyagból.

Nagy meglepéssel könyvelhető el a mai nap sikerét a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara és annak élén *Belatini Artur* elnök és különösen az Árumintavásár vezetője, amelynek munkájából társasági *Fischer Emil* ügyvezető elnök és *Kármán Aladár* igazgató évek hosszú során a legnagyobb részt vették magukra.

Stenberg kir. udvari hangszergyár, (Rákóczi-út 60.) nagyon gazdag anyagot szerepel a vásáron. Különösen kiváló a hangszerek dala kollekciójából egy pompás zongora mellett az érdekes zongorajátékoskészlet és a hegedűlő zongora. A zenekar felszerelési cikkek mellett bemutatja a cég saját fonású kintinó hurját, amelyeket exportra is gyárt. A kormányzó tetszését a legnagyobb mértékben megnyerte a viláhirű *Sternberg* udvari hangszergyár kiállítása, mely az uttérhívtalul bejáratán van.

Lapier M. kestyűgyáros (Erzsébet-kört 12.) a mai vásáron ismét méltó tanújelét adta annak, hogy remekbe szabott kecske-, antilop-, mappabőr stb. kestyűkészítményei minőségben, kiállításban és szemmi-

ben sem állanak a külföldi hasonló készítményei mögött. Arban pedig versenyképesek azokkal. A közönség nagy csoportokban szemlélte az izléses fülkékben kiállított kestyűkülönlegességeket s a külföldi vásárlók a megrendelések özönét adták fel a kiváló magyar kestyűgyáraknak.

A *Diana Kereskedelmi Részvénytársaság* rendkívül izléses fülkében állítja ki világhírű söbberszessét és egyéb kozmetikai produktumait, amelyek ma az országban a legnépszerűbbek és a legjobban keresettek. Ellenben feltűnő kellett az ugyanazon pillanatok elhelyeztet *Parjuner Marvel Co. Ltd.* halk eleganciájú illatszerekészítményeinek és pipercikkeknek sorozata, mely nem tömegaitásokra van főképpen, ahmely egyes külön vitrinákban emeli ki egy-egy készítménynek hangsúlyozott megjelenését.

A *Tetra* tr. (Körpöntya: Koronaherczog-utca 16. Gyár: Győr) nagyon izléses rendezésben és igen vonzó kiállításban vesz részt az árumintavásáron. A társaság kiállítása kizárólag és legjobban bevált gyártmányait, mint plonkát, cesecsemekelengyét, továbbá férfi- és női sport- és turistanevelőket, férfi- és női gyormokelengyét, fürdőlepedőket, törülközőket, női övet, valamint elasztikus (ideal) pólját és egyéb egészségügyi cikkeit, mindezeket az általános jólismert és kedvelt „Tetra” higiénikus szövedékből.

A Magyar Általános Hitelbank Textiltallat. Elénk felhívást keltettek a Magyar Általános Hitelbank Koncepciójához tartozó textiltallat kiállításánál. A Magyar Pamutipar Részvénytársaság mindennemű fonal- és sokszínű szövetgyártmányait, sifonját, valamint ideális tartós munkaszerűt ma a külföldi legmagasabb színvonalú gyártmányával vetekedhetnek és hazai konsumensek legelőnyösebb igényeinek egy izlésben, mint minőségben eleget tesznek. — Bámulatos fejlődésről tesz tanúságot a „Hokka” Kétszínűgyár Részvénytársaság Békéscsabán, amely egészen új iparárat hozhatott magára. — Nem kevésbé érdekes az *Első Gyulai Kétszínű és Szévtöltő Ipargyár Részvénytársaság* kiállítása. Ez a cég kizárólag harisnyát gyárt és ezekben a tökéletesség olyan fokig jutott el, hogy a gyártmányával nemcsak a magyar piacot tudta meghódítani, de a külföldön is vezető szerephez jutott. — A magyar gyárlipar nagy részét erdélyi részről számlál be az *Első Magyar Nemes-, Pozsók- és Fezgyár Részvénytársaság* központi gyárának posztóállomása. Ez a cég rohamosan fejlődik és nemcsak a mindennapi használatot látja el gyártmányával, hanem a legképzesebb igényeknek megfelelő divatposztókat is gyártja, amelyek a valutakülönbözést mellőlta ma megfizethetően hasonló külföldi gyártmányokat tökéletesen pótolják. A nagy gyáron kívül a koncepcióhoz tartoznak még: Magyar Virágzó-Ponó Részvénytársaság, az *Első Hazai Pészfőző és Szővőgyár Részvénytársaság*, a *Joss M. és Löwenstein Részvénytársaság*, a *Kartonyomipari Részvénytársaság* és a *Stangard* *Első Temesvári Harisnyagyár Részvénytársaság*. A testvérvállalatoknak a mai kiállításon való felvonulása igazán imponálóan hatott.

Hirmann Ferenc Pámbüdtő és Rézárnygyár (VI. Váci-út 117-119), ugy, mint minden eddigi kiállításban, az Árumintavásáron is nagy feltűnést kelt tökéletes gyártmányával. A *Hirmann-gyár*, mely főleg víz-, gőz- és légszusz, valamint fürdő- és egyéb egészségügyi berendezéseket, minden fajta fém- és rézgyártmányokat, szobrászati cikkeit, porcelán tárgyakat, szőlőgazdasági eszközöket, transzmissziós berendezéseket, erőszelvényeket, vagonfelszereléseket és villanyberendezéseket állít elő, ezestől-dők óta nemcsak a hazai, de a külföldi piacon is a legjobb nevet vívta ki a magyar gyártmányoknak. Megérdemelt sikere természetesen az Árumintavásáron sem maradt el.

Vérő Sándor (VI. Zsabellá-utca 50.) rézgyóg és színes változatban állította saját gyártmányú üvegeket, dohányzó-, írőkeszleteket, porcelán edényeket, mindennemű dísz tárgyat. Igen érdekesek a cég címer- és monogram-készítményei.

A *Dandy* Automobil Részvénytársaság (VIII. Rökk Szilárd-utca 30.) és a *Hungaria Automobil Részvénytársaság* (VIII. Tavaszmező-utca 6.) imponáló kiállítással szerepelnek a vásáron. A „Dandy” mutatja be azt a híressé lett Aga-autót, amely a balatoni turantón díjat nyert. Rendkívül kifogyasztású gép ez, amely százkilométeres uton öt és fél kilométer benzint és negyedikilogram olajat fogyaszt. Látványosan az a Németszár-csigy legrégibb autógyárának, a Horch-nak hatalmas turantója. Szállítási nehézségeket miatt csak néhány nap múlva lesz látható a Németszárzsigóból most érkezett Adler-gép, amelynek konstrukciója évtizedes tanulmányok diadalát jelenti. A vállalatok elnöke dr. *Rakovszky* Feig, igazgatók: *Lándy István* és *Feigl László*.

A *Gschwind-gyár* líkér- és borpálinka kiállítását egyik érdekessége az Árumintavásárnak. A közönség szélesebb körében a *Gschwind-gyár*at főképben a fogalommal lett öszetűző és szeszgyártása révén ismerik. Erre a mesztőlón ismert gyártmányával teljességgel rá is szolgált, azonban nem kevésbé kiválóan a gyárnak líkérkészítményét, valamint a nagykorú telepén főzött borpálinkát és gyümölcs pálinkáit is. A vállalat izomel: szeszfinomító- és élesztőgyár Budapeston, líkér- és rumgyár Budapesten, konyak- és gyümölcs pálinkafőződe Nagykőrösön. Ezek mellett az elszakított országútrészekben: Kismartonban és Bánfihunyadon is vannak telepei.

A *Hungaria Jacquardszővőgyár Rt.* kiállítását a szakemberek kívül különösen a hölgyközönséget állította meg színes és vonzó cikkeivel. Selymek és fésélymek, finoman omló Crepe de Chinek, műselymeszövetek, ruha- és béllészöveket, színes mellényszöveteket, változatos pompájú butorhuzatokat láthatók itt nagy változatban. A gyár, amelynek telepe Kispesten van, 1911-ben alakult és 240 munkást foglalkoztat.

A *Hungaria kalaptomp- és kalapgyár*, (VII. Gizehall-út 24.) a magyar ipar terén egy óálló és külföldön is keresett cikkeivel vonta magára az érdeklődést. A saját tonpiájából készíti a gyár mindezfélé kalopot is, ezzel minőljárt befejelegőtelőn beigazolva kalaptompanyagának kitűnőségét.

Hikler Gyula vas- és rézbutorúgyára, (Höll-utca 3), mintaktartár: *Dohány-utca 6*) praktikus és nagyon tetszőtős vas- és rézbutorokat, valamint sodrony ágybetéteket állított ki, amelyek díszre válnak a magyar iparnak. A kifinó gyártmányok nagy tetszéssel találkoztak a vásáron ugy a szakemberek, mint a nagyközönség előtt.

Gutmann J. és *Térse* pavilonját általában hatalmas csoportok állják körül és hamisítatlan békehangulatban szemlélik a pavillon tetőjére applikált hat íöl megtermett, erőszimzatú munkáit, akik minden erejük mellett sem tudnak megbirkozni a közismerten elszakíthatatlan munkásnadrággal. A vásárlók és kíváncsiak seregétől búmulják a békebeli anyagból készült, előrendű szabású kék és szürke munkásruhákat és köpenyeket, a pompás libériákat, magyaros szűrőket és különféle inasruhákat, amelyek valóságos remekel a magyar konfekcióiparnak. A kormányzó ur őfóméltósága is derős mosollyal adózott a nadrággal viaskodó, munkásoknak és a cég jelenlegi tulajdonosain, *Gutmann Emil* és *Aczel Ottó* urakon kívül kintette meglőzöttásával *Acz László* és *Szabó Sándor* osztályvezetőket, a pavillon megteremtőit is.

Kohlschmied és *Neustätter* byautorio New-York—München, *Sies* és *Henke G. m. b. H.*, *Alliance* nadrágtártógyár, *E. König* és *Tsa*, Berlin együttes csoportkiállítását imponázson hát a látogatóközönségre, amely tömegekben állja körül a választékos árukkal dusan és izlésesen megrakott állványokat. A cégeket Halle Samu képviseli Magyarországon. (Bethlen-utca 29.)

KÖZGAZDASÁG

Dr. Just-féle Ismétlés és Villamosági Rt. Hofherr Albert udvari tanácsos elnökelete alatt június 12-én tartotta első rendes közgyűlést. A közgyűlés az igazgatóság összes javalehatit elfogadta és tudomásul vette, hogy a gyár összes főlős gyártmányainak valamint a gépek (310től) (főltöltés) lámpák gyártására vonatkozó eljárásainak a nyugati államokban leendő értékesítést az o. e. d. a. Amsterdamban 500.000 hollandi forint (170.000.000 K) alapítókérdés megalakult részvénytársaság vette át. A hollandi társaság részvényeinek felét a Just-gyár díjmentesen kapja meg. A nagymértékben beérkezett megrendelések a gyár üzem jelentékeny fejletését teszik szükségessé. Az ehhez, valamint a nyersanyagok beszerzéséhez és a gyár saját telepén gyártandó volfram-fonalak gyártásához szükséges tőkét a közgyűlés az alapítókérdés 50.000.000 koronával való fölételezés útján határozta el beszerzésre. Minden két régi részvény alapján egy új részvény vehető át névértékben, vagyis 170 K-as arányban, továbbá kamat, ill. letét és költségek emén további 15 K. tehát összesen 185 K befizetés ellenében. Az új részvények a folyó üzlet és eredményekben részesülnek. Az előtelti jog csakis végleges régi részvények bemutatásával a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál (Deák Furene-utca 7, földszint) június 20-61 június 27-ig beszámoló gyakorolható. A határidő elmulasztása esetén az előtelti jog elvesz.

Az Océan Magyar Komerzgyár és Kereskedelmi Részvénytársaság Ungvári Jenő elnökelete alatt megtartott rendkívüli közgyűlése az alapítókérdés 20 millió koronáról 40 millió koronára való fölételezését határozta el. Az előtelti jog 11 arányban június 17-61 június 24-ig beszámoló gyakorolható, részvényenkint 1050 koronát kell fizetni ellenében.

A Dunagőzhajózási háromszázalékos részvénytársaság június 30-ára egybehangzó közgyűléseket a Dunagőzhajózási Társaság 1921. évi záróméltósága — bécsi jelentés szerint — 302.092.266 koronára (tízta nyereséget mutat. A június 30-ára egybehangzó közgyűléseket a Dunagőzhajózási Társaság részvényenkint osztalék kifizetését, az évtelti jegyek utaljonosai részére pedig részvényenkint 790 korona és 36 fillér részesedést kifizetését fogják jóváírni.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára cég közgyűlése elhatározta, hogy a 4. száma osztalékfelosztás 50 koronával = 2% váltással be a Hitelbanknál.

A Wiener Bankverein 1921. évi mérlege 648 millió 328.767 koronára tiszta nyereséget tüntet fel az előző évi 76 millió 774.569 koronára tiszta nyereséggel szemben. Az igazgatóság június 27-ére egybehangzó közgyűléseket át fogja javasolni, hogy a 180 korona-vagyis 47% osztalék osztalék kerüljön kifizetésre az előző évi 48 korona, vagyis 12 százalékos osztalékkal szemben.

A Magyar Városi Bank közgyűlése a Magyar Városi Bank megteremtő közgyűlést, melyen a 12.163.797 K 02 fillért kilevő nyereségéből 12%, vagyis részvényenkint 48 korona osztalék kifizetését határozta el, amely a bank pénztáráján, valamint a Magyar Jelzálog Hitelbanknál mai naptól kezdve kerül kifizetésre.

KERT-MOZI

Telefonszám: 11-47
E héten bemutatásra kerül
A halál kocsisa
Lagerlöf Zelmá gyönyörű regénye filmen
Ne játszd a tüzzel!
olasz mestermű
Előadások kezdete 8 1/2 és 10 óra után
Elővetél d. e. 11-61 1-ig, d. u. 6 óráig!

Fővárosi Kertmozi
Nepentia 10 órákor a fényes júliusi mássor. Csillárter. szombat, vasár és ünnepnap d. u. 4 órákor családi és gyermekelőadás
Telefonszám: 55-55
Felolószerkesztő: SZOMAHÁZY ISTVÁN
Társaszerkesztők: Dr. ELEK HUGO és PAJOR MÁTYÁS
Üzemvezető: Gunesch György.